

4.19 Vacuna antiràbica (ràbia)

Definició

És una vacuna de tipus inactivat obtinguda a partir de soques del virus ràbic propagat en cultius cel·lulars.

Composició i tipus

La composició per dosi i tipus de les vacunes actualment disponibles és la següent:

Vacuna Antirràbica Merieux® (Sanofi Pasteur MSD) 1 ml

Composició antigènica

Soca Wistar Pitman-Moore, propagada en cèl·lules diploides humanes (HDCV): > 2,5 UI

Altres components

Neomicina: 150 mcg (traces)
Albúmina humana

Rabipur® (Chiron) 1 ml

Composició antigènica

Soca Flury-Lep-C25, propagada en cèl·lules d'embrió de pollastre purificades (PCECV): > 2,5 UI

Altres components

Amfotericina B (traces)
Clorotetraciclina (traces)
Neomicina (traces)
Poligelina (traces)
Sacarosa

Indicacions

Immunització activa enfront de la ràbia.

Vacunació selectiva

La vacunació selectiva, en condicions de preexposició, està indicada en els casos següents:

- Viatgers que per qualsevol motiu (treball, cooperació, aventura o d'altres) es desplacen a zones enzoòtiques amb risc d'exposició a animals salvatges o domèstics, molt especialment si hi ha poca accessibilitat als serveis sanitaris.
- Professionals potencialment exposats al virus ràbic: persones en contacte amb animals salvatges, treballadors de zoòlogics, veterinaris, personal de laboratori que manipula el virus ràbic.
- Cal considerar la vacunació en persones exposades a ratpenats, com els espeleòlegs, a qualsevol país del món.

La vacunació en condicions de postexposició, en el cas de mossegades o altres lesions causades per animals domèstics o salvatges, requereix una valoració adequada del risc, considerant l'àrea geogràfica, el tipus d'ani-

mal, la lesió i les condicions en les quals s'hagi produït, la possibilitat de control de l'animal i el seu estat vacunal.

Pautes i vies d'administració

Injecció per via intramuscular (1 ml).

La vacuna antiràbica es pot administrar a partir de l'any d'edat.

En condicions de preexposició la pauta de vacunació consisteix a administrar tres dosis els dies 0, 7 i 21-28. Si el risc persistís, es poden administrar dosis de record entre els dos i tres anys posteriors a la primovacunació.

En condicions de postexposició la pauta, en individus no vacunats anteriorment, és per via intramuscular, de cinc dosis, els dies 0, 3, 7, 14 i 28. Hi ha pautes alternatives que empren la via intradèrmica (no autoritzades amb les vacunes disponibles a Catalunya).

En individus no vacunats abans, la vacunació postexposició s'ha d'associar a l'administració precoç d'immunoglobulina humana antiràbica (20 UI/kg de pes). Si l'aplicació d'immunoglobulina es realitza dintre de les 48 hores de l'exposició, es recomana administrar la major quantitat possible de la dosi total infiltrant la zona al voltant de la ferida i la resta, per via intramuscular, en el gluti. La immunoglobulina humana antiràbica no s'ha d'administrar si han transcorregut set dies o més des de la primera dosi de la vacuna.

Les persones ja vacunades en condicions de postexposició només han de rebre dues dosis de vacuna els dies 0 i 3. En aquests casos no cal administrar immunoglobulina antiràbica.

En tot cas, qualsevol ferida s'ha de netejar (amb aigua tèbia a raig i sabó) i desinfectar (alcohol de 70° o iode), i cal aplicar la profilaxi antibiòtica i antitètica si escau.

Contraindicacions i precaucions

Cal tenir en compte les generals de les vacunes (vegeu la pàgina 29). En la pràctica, aquestes contraindicacions no es tindran en compte davant de lesions produïdes per animals amb diagnòstic confirmat de ràbia. L'embaràs no és una contraindicació per a la profilaxi preexposició ni postexposició si el risc és elevat.

Amb les vacunes de cultius cel·lulars administrades per via intramuscular no hi ha conflicte amb l'ús concomitant d'antimalàrics.

Reaccions adverses

En alguns casos es poden presentar reaccions locals (dolor, envermelliment, pruija, lleuger edema) que poden durar entre vint-i-quatre i quaranta-vuit hores, o sistèmiques (cefalees, nàusees, miàlgies) de poca intensitat i durada. S'han descrit reaccions d'hipersensibilitat retardada (albúmina i betapropiolactona).